

Warszawa, dnia 26 -11-2018 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

F.we.071.338.2018

IZBA ROLNICZA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 91-432-00-01 ul. Północna 27/29	
data wzrostu	04. GRU. 2018
Nr Nr.	479
Podpis	<i>[Signature]</i>

Pan
Bronisław Węglewski
Prezes Zarządu
Izby Rolniczej Województwa
Łódzkiego

W związku z pismem znak IRWŁ/MRiRW/3875/2018 w sprawie uproszczenia procedur związanych z szacowaniem szkód w uprawach rolnych spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi – uprzejmie Pana Prezesa informuję, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U.poz 1483) o pomoc w formie dotacji mogli ubiegać się producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30% danej uprawy.

A zatem w świetle powyższych przepisów pomocą w związku z tegoroczną suszą zostały objęte te „powierzchnie pól uprawowych” wymienione w zał. 1 do protokołu oszacowania szkód „szkody w produkcji roślinnej”, w których straty plonu w % w roku wystąpienia szkody wynoszą 30% i więcej (kolumna 8).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz.187 z późn.zm.) komisja powołana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód dokonuje oszacowania szkód, w terminie do dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego powstania tych szkód, nie później jednak niż do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji i nie wcześniej niż od wschodów upraw. Przyjęcie powyższego rozwiązania wynika z faktu, że w wyniku dokonania kolejnych zabiegów agrotechnicznych dokonanie oszacowania szkód jest utrudnione a w przypadku zbiorów niemożliwe.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że od początku prowadzenia systemu przez IUNG-PIB liczba stacji i posterunków opadowych stale ulega zwiększeniu, tj. z 227 w 2007 roku, do 354 w 2015 roku i 666 w 2018 roku oraz odnotowano znaczny wzrost punktów pomiarowych, tj. o 439 (293,4%). Zmiany w liczbie stacji meteorologicznych i posterunków opadowych na przestrzeni lat 2015- 2018 przedstawia poniższa tabela.

Liczba stacji i posterunków, z których dane wykorzystywane są w systemie monitoringu suszy rolniczej w Polsce w latach 2015-2018

Lp	Rok	Stacje synoptyczne IMGW-PIB	Posterunki opadowe i klimatyczne IMGW-PIB	COBORU	IUNG-PIB	ODR	Gminy*	Razem
1	2015	54	207	50	43			354
2	2016	59	219	39	51	33		464
3	2017	58	351	39	52	33	2(IUNG)	533
4	2018	59	480	39	55	33	3(IUNG)	666 (+439)

* - stacje gminne, nad którymi nadzór prowadzi IUNG-PIB, zaliczone są do IUNG-PIB

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach ogłasza występowanie suszy rolniczej, gdy obliczone wartości klimatycznego bilansu wodnego (KBW) dla gminy są niższe od wartości krytycznych KBW określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych grup i gatunków roślin uprawnych i gleb (Dz. U. poz. 732). Dla wszystkich monitorowanych 14 grup i gatunków roślin opracowywane są co dekadę mapy i tabele, przedstawiające zasięg suszy rolniczej. Monitoring suszy rolniczej w Polsce prowadzony jest dla następujących grup i gatunków roślin: zbóż ozimych, zbóż jarych, kukurydzy na ziarno, kukurydzy na kiszonkę, rzepaku i rzepiku, ziemniaka, buraka cukrowego, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek oraz roślin strączkowych.

Wystąpienie wartości krytycznej oznacza obniżenie plonów o 20% z powodu deficytu wody. To obniżenie plonów wyznaczane jest dla gminy dla danego roku w stosunku plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych.

Podstawą opracowania systemu monitoringu suszy są wieloletnie doświadczenia Instytutu w zakresie budowy modeli prognoz plonów oraz unikatowa w skali światowej baza danych glebowych charakteryzujących w skali kraju zróżnicowanie retencji wodnej siedliska glebowego. Opracowany system zawiera aplikacje komputerowe, integrujące dane meteorologiczne, potrzebne do obliczenia KBW oraz dane z cyfrowej mapy glebowo-

rolniczej, obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb.

Należy zauważyć, że w 2016 r. dokonano zmian w krytycznych wartościach klimatycznego bilansu wodnego. Nowe wartości KBW uwzględniają w lepszym stopniu uzależnienie zapotrzebowania roślin na wodę, które zmienia się w zależności od zachodzących faz rozwojowych roślin. Obecne wartości KBW są bardziej związane z potrzebami wodnymi roślin zmieniającymi się w ontogenezie rośliny, a jednocześnie z warunkami pogodowymi. Ponadto wprowadzono zmiany polegające na zwiększeniu częstotliwości zmian wartości KBW co dekadę.

Wprowadzono również zmiany polegające na skróceniu okresu raportowania do 31 sierpnia dla roślin strączkowych. W związku z postulatami producentów rolnych, że wartości te były wyznaczane na długi okres, wprowadzono lepsze dopasowania tych wartości do faz rozwojowych dla tej grupy roślin. Dokonano również zmiany polegającej na usunięciu z okresu raportowania okresu od 11 lipca do 10 września, celem dokonania zgodności pomiędzy faktycznie występującymi okresami zagrożenia suszą.

Dokonano również zmian polegających na wprowadzeniu nowych wielkości progowych wyznaczających zagrożenie suszą dla upraw kukurydzy na ziarno oraz na kiszonkę.

Ponadto mając na uwadze warunki meteorologiczne występujące w ostatnich latach, w tym szczególnie wpływające na przyspieszenie rozpoczęcia okresu wegetacyjnego dla upraw ziemniaka, nawet o dziesięć dni, co oznacza wcześniejsze wystąpienie poszczególnych faz rozwojowych, w KBW uwzględniono szybsze występowanie potrzeb wodnych dla upraw ziemniak i wprowadzono nowe progowe wartości klimatycznego bilansu wodnego dla tej uprawy w okresie od dnia 11 kwietnia do dnia 10 czerwca. Ponadto w związku z wprowadzeniem nowego okresu z wartościami krytycznymi dla uprawy ziemniaka (11IV-10VI) oraz zmianą przebiegu funkcji określającej obniżenie plonu o 20% w skali gminy w danym roku w stosunku do plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych, skorygowano również (podwyższono) krytyczne wartości klimatycznego bilansu wodnego dla uprawy ziemniaka w okresie od dnia 21 kwietnia do dnia 20 czerwca.

Również w przypadku upraw kukurydzy, buraka cukrowego oraz rzepaku i rzepiku uprawianych na glebach I kategorii (gleby bardzo lekkie, bardzo podatne na suszę), grupa granulometryczna: piasek luźny, piasek luźny pylasty, piasek słabo gliniasty, piasek słabo gliniasty pylasty, nie są podane wartości krytyczne KBW, gdyż na tych glebach uprawa powyższych upraw nie jest wskazana, mimo iż zdarza się, że są one uprawiane na tych glebach. W latach, w których warunki wilgotnościowe gleb są dobre, plony powyższych upraw są na zadawalającym poziomie, jednakże już przy małym deficycie wody plony tych upraw ulegają gwałtownemu obniżeniu. Z tych też powodów uprawy te zlokalizowane na glebach bardzo lekkich nie są wykazywane w systemie monitoringu suszy rolniczej.

Jednocześnie w IUNG-PIB trwają obecnie badania nad możliwością wykorzystania satelitarnych zobrażeń radarowych do monitoringu zasięgów suszy rolniczej. Zobrazowania radarowe mają przewagę nad innymi zobrazeniami satelitarnymi, polegającą na możliwości wykonywania zdjęć podczas zachmurzenia i w nocy. Na chwilę obecną ich wykorzystanie jest jednak dość ograniczone ze względu na brak sprawdzonych modeli plonu dla różnych roślin uprawnych i konieczność wykorzystania dużej mocy obliczeniowych do przetwarzania danych. W związku z powyższym oraz z wyraźnym preferowanym stosowaniem innowacyjnych metod, jak również z powodu zaistnienia możliwości zastosowania nowoczesnej techniki w rolnictwie, IUNG-PIB rozwija metody służące do coraz bardziej precyzyjnego wyznaczania obszarów z suszą. Działania Instytutu ukierunkowane są na systematyczne wykorzystanie nowych technologii, które służą zwiększeniu oraz dokładniejszemu wyznaczeniu obszarów dotkniętych suszą rolniczą. Dokładność wyników monitoringu suszy rolniczej przedstawianych przez IUNG-PIB można zwiększyć wykonując zobrażenia teledetekcyjne wykorzystujące kamery multispektralne, montowane na bezzałogowych statkach powietrznych (BSP). Teledetekcja jest jednym z elementów działań, która będzie wykorzystana w systemie monitoringu suszy rolniczej.

Należy podkreślić, że prowadzony System Monitoringu Suszy Rolniczej przedstawia zagrożenie wynikające tylko i wyłącznie ze strat w plonach wynikających z niedoboru wody dla roślin, nie uwzględnia on wpływu innych warunków atmosferycznych lub agrotechnicznych decydujących o plonie.

deputy minister
Szymon
wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU
Szymon Giżyński